

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής ΕΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Ελληνική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>   <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>   • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Οι φοιτητές πρέπει να μπορούν, στο τέλος του μαθήματος: -να γνωρίζουν ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά και οι λειτουργίες των αρχαιοελληνικών μύθων. -να εντάσσουν τους μύθους σε διάφορες επί μέρους κατηγορίες (γενεαλογικοί, αιτιολογικοί, ηρωικοί, μεταμορφώσεις κ.α.). -να αναζητούν τους μύθους αποτελεσματικά στις αρχαίες πηγές συγκεντρώνοντας και ταξινομώντας τις διαφορετικές παραλλαγές τους.

-να αναγνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες των γραπτών αποκρυσταλλώσεων των μυθικών παραδόσεων σε σχέση με το λογοτεχνικό τους είδος

-να διακρίνουν και να σχολιάζουν κριτικά τις αλληγορικές και εκλογικευτικές ερμηνείες των μύθων κατά την αρχαιότητα.

-να προσανατολίζονται στη νεότερη βιβλιογραφία για την αρχαία ελληνική μυθολογία διακρίνοντας σχολές και προσεγγίσεις και να τοποθετούνται κριτικά απέναντι σε υπάρχουσες ερμηνείες καθώς και να συνδυάζουν διαφορετικές προσεγγίσεις για την ερμηνεία ενός μύθου.

-να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τα αρχαιολογικά ψηφιακά εργαλεία που είναι απαραίτητα στην έρευνα.

-να συσχετίζουν τους μύθους με την τελετουργική και τη θρησκευτική πραγματικότητα γενικότερα, όταν αυτό είναι δυνατόν

-να αναγνωρίζουν την πολιτική και ευρύτερα πολιτιστική διάσταση των μύθων.

-να παρουσιάζουν ακολουθώντας όλους τους ακαδημαϊκούς κανόνες την έρευνα και τα συμπεράσματά τους (α) προφορικά, (β) γραπτώς.

-να συνθέτουν επιστημονικά δοκίμια με σαφή ερωτήματα πλήρη τεκμηρίωση και καθαρό λόγο.

-να υποβάλουν σε κρίση την εργασία τους και να αξιοποιούν τις κριτικές παρατηρήσεις και άλλες διορθώσεις που γίνονται από το διδάσκοντα και το σύνολο του ακροατηρίου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

-Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών.

-Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.

-Λήψη αποφάσεων.

-Αυτόνομη εργασία.

-Ομαδική εργασία.

-Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

-Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.

-Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<u>I. Εισαγωγή:</u>   -Αρχαίοι ελληνικοί μύθοι: απόπειρες ορισμού. Χαρακτηριστικά και λειτουργίες των αρχαίων ελληνικών μύθων   -Αρχαίο ελληνικό λεξιλόγιο σχετικά με τις μυθικές αφηγήσεις (τόσο τις χαμένες προφορικές παραδόσεις όσο και τις λογοτεχνικές εκδοχές τους).   -Η σημασιολογική εξέλιξη της λέξης <i>μῦθος</i> και η υιοθέτησή της από τη νεότερη έρευνα των αρχαίων ελληνικών μύθων.   <u>II. Η κριτική και η ερμηνεία των μύθων κατά την αρχαιότητα. Αρχαία μυθογραφία:</u>   Κριτική από φιλοσόφους και ιστορικούς.   Αλληγορία   Εκλογίκευση   Ευημερισμός   <u>III. Οι κυριότερες σχολές ερμηνείας στην νεότερη έρευνα (κυρίως κατά το 19ο και 20ο αι.):</u>   Αγγλική Ανθρωπολογική Σχολή (τέλη 19ου αι.),   Σχολή του Μύθου και της Τελετουργίας   Ψυχανάλυση   Δομισμός και Σχολή των Παρισίων   <u>IV. Διεπιστημονικότητα και νέες τάσεις στη μελέτη των μύθων: γνωσιακές προσεγγίσεις, έμφυλες προσεγγίσεις, μύθος και φυσικό περιβάλλον.</u>   <u>IV. Μελέτες περίπτωσης. Επιλογές από τα παρακάτω</u>   Θεογονικοί μύθοι (κυρίως Ησίοδος), Θεϊκές γεννήσεις και διεκδίκηση θεϊκών τιμών (κυρίως Ομηρικοί ύμνοι), Μελέαγρος και μύθοι κυνηγών, Θησέας και ηρωικοί μύθοι, το μυθικό υπόβαθρο εορτών (Παναθήναια), Μύθοι ως <i>exempla</i> σε ενσωματωμένες αφηγήσεις κ.λπ.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις (πρόσωπο με πρόσωπο και διαδικτυακά), προφορικές παρουσιάσεις και ασκήσεις από τους φοιτητές Διαλέξεις από προσκεκλημένους καθηγητές και οργάνωση «εργαστηρίων» Σύγχρονη τηλεκπαίδευση μέσω της πλατφόρμας Microsoft Teams, όταν οι συνθήκες το απαιτούν						
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Στους φοιτητές παρέχονται βιβλιογραφικές και άλλες οδηγίες και σημειώσεις σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. • Η επικοινωνία γίνεται τόσο ηλεκτρονικά όσο και με συνεργασία στο γραφείο της διδάσκουσας.						
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις σε αλληλεπίδραση με τους φοιτητές</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Εβδομαδιαία μη καθοδηγούμενη μελέτη</td> <td>39</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις σε αλληλεπίδραση με τους φοιτητές	39	Εβδομαδιαία μη καθοδηγούμενη μελέτη	39
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου						
Διαλέξεις σε αλληλεπίδραση με τους φοιτητές	39						
Εβδομαδιαία μη καθοδηγούμενη μελέτη	39						

(project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Αυτόνομη μελέτη βασικών βιβλιογραφικών δεδομένων	72
	Συγγραφή τελικής εργασίας	100
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	250 (10ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Αξιολόγηση με βάση:	(i) Τη συμμετοχή στο σεμινάριο μέσω γραπτών και προφορικών παρουσιάσεων και συζήτησης (30%) (ii) Τη γραπτή εξαμηνιαία εργασία (70 %)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Επιλογή   Λεξικά, Συλλογές   Y. Bonnefoy 1981, <i>Dictionnaire des Mythologies</i>, Paris.   T. Gantz 1993, <i>Early Greek Myth. A Guide to Literary and Artistic Sources</i>, Baltimore.   R. Graves 1998, <i>Οι Ελληνικοί Μύθοι</i>, μτφρ. Λ. Ζενάκος, I-II, Αθήνα (1958).   P. Grimal 1991, <i>Λεξικό της ελληνικής και ρωμαϊκής μυθολογίας</i>, Θεσσαλονίκη (1976).   I. Θ. Κακριδής (επιμ.) 1986, <i>Ελληνική Μυθολογία</i>, Αθήνα (κυρίως I, 241-303, Ά. Κυριακίδου-Νέστορος, « Η ερμηνεία των μύθων από την αρχαιότητα ως σήμερα »).   C. Kerényi 1996, <i>Η μυθολογία των Ελλήνων</i>, μτφρ, Αθήνα (1951-1958).   L. Kahil (dir.), <i>Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC)</i>, I-VIII, Ζυρίχη, 1981-1999.   L. Preller & C. Robert 1894-1921, <i>Griechische Mythologie</i>, Berlin (1964-1967).   W. H. Roscher 1884-1937, <i>Ausführliches Lexicon der griechischen und römischen Mythologie</i>, Μόναχο.   H. J. Rose 1958, <i>A Handbook of Greek Mythology</i>, Λονδίνο (συντομευμένη εκδοχή του εγχειριδίου <i>Gods and Heroes of the Greeks</i>, Λονδίνο, 1957).   Μελέτες   R. Ackermann 1991, <i>The Myth and Ritual School : J. B. Frazer and the Cambridge Ritualists</i>, N. Y.-London.

- S. de Bouvrie (ed.) 2002-2004, *Myth and Symbol* I - II, Bergen.
- J. Bremmer 1987 (επιμ.), *Interpretations of Greek Mythology*, London (« What is a greek myth? », 1-9).
- L. Bruit-Zaidman & P. Schmitt Pantel, *Η Θρησκεία στις Ελληνικές πόλεις της κλασικής εποχής*, Αθήνα, 2004 (1989) (141-173).
- W. Burkert 1993, *Αρχαία Ελληνική Θρησκεία. Αρχαϊκή και κλασική εποχή*, μτφρ., Αθήνα (1977).
- W. Burkert 1997, *Ελληνική μυθολογία και τελετουργία. Δομή και Ιστορία*, μτφρ., Αθήνα (1979).
- W. Burkert 1993, « Mythos -- Begriff, Struktur, Funktionen » in Fritz Graf (ed.) *Mythos in mythenloser Gesellschaft: Das Paradigma Roms*, Stuttgart and Leipzig, 9-24.
- R. Buxton (ed.) 1999, *From Myth to Reason ? Studies in the Development of Greek Thought*, Oxford.
- R. Buxton 2002, *Όψεις του φαντασιακού στην αρχαία Ελλάδα*, μτφρ., Θεσσαλονίκη (1996).
- R. Buxton 2005, *Οι Ελληνικοί Μύθοι : ένας ολοκληρωμένος οδηγός*, Αθήνα (2004).
- C. Calame 1988, *Métamorphoses du mythe en Grèce antique*, Genève (« Evanescence du mythe et réalité des formes narratives », 7-14).
- C. Calame 2000, *Poétique des mythes dans la Grèce antique*, Paris.
- C. Calame 2015, *Qu'est-ce que la mythologie grecque ?* Paris
- M. Detienne 1995, *Η ανακάλυψη της μυθολογίας*, μτφρ. Μ. Ι. Γιόση, Αθήνα (1981).
- K. Dowden 1992, *The Uses of Greek Mythology*, London.
- L. Edmunds 1993, *Myth in Homer: A Handbook*, 2nd ed., Highland Park NJ.
- P. Ellinger 1984, « Vingt ans de recherches sur les mythes dans le domaine de l'antiquité grecque », *Revue des Etudes Anciennes* 86, 7-30.
- F. Frontisi-Ducroux 2003, *L'Homme-cerf et la Femme-araignée, Figures grecques de la métamorphose*, Paris.
- S. Gotteland 2001, *Mythe et rhétorique: les exemples mythiques dans le discours politique...*, Paris.
- F. Graf 1993, « Die Entstehung des Mythosbegriffs bei Christian Gottlob Heyne », in F. Graf (ed.), *Mythos in mythenloser Gesellschaft*, Stuttgart-Leipzig, 284-94.
- F. Graf 1996, *Greek Mythology an Introduction*, μτφρ., Baltimore - London (1987).
- S. I. Johnston, *The Story of Myth*, Cambridge, 2018.
- E. Δ. Καρακάντζα 2003, *Αρχαίοι Ελληνικοί Μύθοι. Ο θεωρητικός λόγος του 20ου αι. για τη φύση και την ερμηνεία τους*, Αθήνα.
- G. S. Kirk 1970, *Myth. Its Meaning and Function in Ancient and Other Cultures*, Berkeley.
- C. Lévi-Strauss 1986, *Μύθος και νόημα*, Αθήνα (1978).
- H.-G. Nesselrath (επιμ.) 2001, *Εισαγωγή στην αρχαιογνωσία I*, μτφρ., Αθήνα (σελ. 480-7, F. Graf) (1997).
- J. Rudhardt 1980, « Myth, langue et pensée religieuse », *Numen* 27, 83-104.
- S. Saïd 1993, *Approches de la mythologie grecque*, Paris.
- R. A. Segal 1999, *Theorizing about Myth*, Massachusetts.
- H. A. Shapiro 1994, *Myth In to Art: Poet and Painter in Classical Greece*, London and New York.
- C. Sourvinou-Inwood 1991, *Reading Greek Culture : Texts and Images, Rituals and Myths*, Oxford.
- J.-P. Vernant 1989, *Μύθος και σκέψη στην αρχαία Ελλάδα I-II*, μτφρ., Αθήνα (1965).

J.-P. Vernant 2003-2008, *Ανάμεσα στο μύθο και στην πολιτική* I-II, μτφρ., Αθήνα (1995-2004).
J.-P. Vernant & P. Vidal-Naquet 1988-1991, *Μύθος και τραγωδία στην αρχαία Ελλάδα*, I-II, μτφρ., Αθήνα, (1972-1986).
H. S. Versnel 1993, *Inconsistencies in Greek and Roman Religion : Transition and Reversal in Myth and Ritual* II, Leiden.
P. Veyne 1993, *Οι Έλληνες πίστευαν στους μύθους τους; Δοκίμιο συνθετικής φαντασίας*, μτφρ., Αθήνα (1983).
R. D. Woodard 2007, *The Cambridge Companion to Greek Mythology*, Cambridge.